

Motion till riksdagen

1986/87:Jo235

Sven Eric Lorentzon (m)

Jordbrukets rådgivning

Svenskt lantbruk är en viktig del av svenskt näringsliv. Den är vår mest decentraliserade näring och är i många områden en förutsättning för att bygden skall bestå. Inte bara primärproduktionen utan även service och förädlingsindustrin är ofta lokaliserad på småorter. Lantbruket, som i stort sett bedrivs i hela landet, arbetar under mycket olika betingelser. Produktionsinriktningarna styrs därför av lokala förutsättningar.

Lantbruksnäringen i Sverige har under senare år genomgått en stark utveckling och är en av världens effektivaste både vad gäller produktion och kvalitet. Välutbildade och kunniga lantbrukare har bidragit till detta. Genom att tillgodogöra sig den forskning och rådgivning som erbjudits har kåren hållit sin kompetens hög.

Antalet lantbrukare har under en följd av år minskat. En följd av detta blir att medelåldern ökar. På grund av näringens låga lönsamhet har allt fler blivit beroende av inkomster utanför företaget. Produktionsöverskotten ökar och är alltmer betungande för näringen, då den enligt riksdagsbeslut i stort sett själv får stå för sina exportkostnader. Produktionsminskningar måste ske. Då detta knappast kan eller bör ske genom minskad effektivitet är det nödvändigt med minskad åkerareal eller alternativ produktion. Miljöfrågorna kommer att spela ännu större roll i framtiden än i dag. Hanteringen och intensiteten vid användning av gödselmedel kommer att bli viktigare. Nyttjandet av bekämpningsmedel likaså.

Utvecklingen inom lantbruket kommer att fortgå och ställa ytterligare krav på kunskap hos lantbrukarna. Problemen med än mera specialiserad växtodling, ökad avkastning inom animalieproduktionen och ökad användning av modern teknik måste uppmärksammas. Den debatt om livsmedelskvalitet som pågår liksom frågorna kring alternativ användning av åkermarken kan komma att innebära stora omställningsproblem för lantbruket och kräva en mera företagsinriktad utbildning och rådgivning. Den ekonomiska rådgivningen kommer att få ökad betydelse. De hårda krav samhället inte minst inom miljöområdet kommer att ställa kräver vidareutbildning av de aktiva lantbrukarna. Dessa har en mycket varierande utbildning och kunskapsnivå, vilket innebär att denna utbildning måste i högre grad än nu vara individuell och företagsinriktad.

Den grundläggande lantbruksutbildningen sker i dag på de gymnasiala lantbruksskolorna. Utbildningen kommer att bli treårig och innebär att eleverna under ett år skall få en praktisk utbildning i näringen. Med hänsyn till de stora investeringar i mark, byggnader och utrustning det skulle

innebära om alla elever skulle få sin praktik på skolan får man förutsätta att praktiskskedena måste ske på gården utanför skolan. Detta innebär att det stora biologiska, ekologiska och tekniska kunnande och den kompetens som finns inom den aktiva lantbrukarkåren tillvaratas. Skolornas personal kommer även att dra fördel av dessa kontakter. En ytterligare utveckling där lantbruksundervisningen kombineras med en rådgivningsdel är tänkbar. Skolans lärare skulle då bli väl uppdaterade kunskapsmässigt och snabbt få ta del av försöks- och forskningsresultat.

Inom de närmaste åren kommer vi att få tillgång till ganska mycket forskningsmaterial från lantbruksuniversitetet. Det är viktigt att detta snabbt når ut till lantbrukarna. En tänkbar väg är att universitetet driver en mera regional informationsverksamhet (konsulentverksamhet).

En möjlighet att ytterligare förbilliga och samtidigt effektivisera rådgivningen kan vara att inom t. ex. ett län bilda någon form av "lantbrukscentra". Detta skulle med fördel kunna byggas upp kring någon utbildningsanstalt t. ex. lantbruksskola. Stat, landsting, skola och näringsliv skulle här kunna bilda en enhet som skulle stå till förfogande för skolans och lantbruksnäringens utbildningsbehov. Till dessa centra kan man förlägga den rådgivningsverksamhet som berör produktionen samt lokalt forsknings-, försöks- och utvecklingsarbete.

Lantbruksrådgivningen är i dag mycket splittrad och därigenom dyrbar. Debatten om dess framtida utformning ter sig förvirrad. Det måste ses som otillfredsställande att staten inte har någon klar policy vare sig det gäller forskning, utveckling eller praktiskt genomförande. De forskningsresultat och den rådgivning lantbrukaren behöver når honom nu via flera kanaler. Diskussioner om den framtida rådgivningen förs nu inom olika organisationer. Det är brådskande att fastlägga hur den framtida rådgivningen skall ske. Regeringen bör ta initiativ att tillsammans med näringen, utbildningen, forskningen och rådgivningen göra en översyn av lantbrukets rådgivning och hur den i framtiden bäst organiseras.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär att rådgivningen till lantbruket snarast blir föremål för översyn.

Stockholm den 27 januari 1987

Sven Eric Lorentzon (m)